

UCHWAŁA NR XLIX/1156/14

RADY MIASTA KATOWICE

z dnia 30 kwietnia 2014 r.

**w sprawie oceny stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego i bezpieczeństwa przeciwpożarowego
Miasta Katowice w 2013 roku**

Na podstawie art. 12 pkt 9d ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r., poz. 595 z późn. zm.)

**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

§ 1. Przyjąć informację o stanie zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Katowice w roku 2013 w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały oraz ocenić pozytywnie stan zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Katowice.

§ 2. Przyjąć informację o stanie bezpieczeństwa przeciwpożarowego Miasta Katowice w roku 2013 w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszej uchwały oraz ocenić pozytywnie stan bezpieczeństwa przeciwpożarowego Miasta Katowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Katowice

Jerzy Forajter

Informacja o stanie zabezpieczenia przeciwpowodziowego miasta Katowice w roku 2013

Miasto Katowice leży na dziale wodnym Wisły i Odry, dlatego też – poza Rawą i rzeką Mleczną na południu – nie występują zagrożenia powodzią, lecz jedynie lokalnymi zalaniem i podtopieniami.

Zagrożenia zalaniem i podtopieniami oraz podjęte w 2013 r. działania

I. Zagrożenia podtapianiem przez rzeki:

Z rzek, których wystąpienie wód z koryta może powodować zalania przyległych terenów, należą w Katowicach rzeka Mleczna i Rawa.

1. Rzeka Mleczna:

Na rzece Mlecznej występują dwa miejsca, w których wylewanie się wód z koryta rzeki powoduje lub może powodować zagrożenia dla mieszkających w pobliżu ludzi – rejon przepustu w ul. Grota-Roweckiego oraz przepustu w ul. Wojska Polskiego.

Z uwagi na warunki ukształtowania powierzchni terenu w tych miejscach – do czasu uregulowania koryta Mlecznej przez jej administratora (Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach) – Wydział Zarządzania Kryzysowego wspólnie z administratorem corocznie przeprowadza wzmożone czynności konserwacyjne (2 razy do roku – w okresie przed letnimi opadami deszczu i okresem jesienno-zimowym) polegające na wykoszeniu brzegów cieków i wygrabieniu wykoszonych porostów, odmuleniu dna, oczyszczeniu i odmuleniu przepustów, oczyszczeniu koryta z odpadów. Czynności te skutkują pogłębieniem koryt rzek oraz oczyszczeniem ich brzegów, co w sytuacji podwyższonych stanów wód pozwala na swobodniejszy spływ i brak przeszkód powodujących tworzenie się zatorów.

Dzięki podjęciu ww. działań, podczas gwałtownych opadów deszczu w dniu 5.06.2013 r. nie odnotowano poważnych zalań ww. terenów i zabudowań przy rzece Mlecznej. Jedyną szkodą było wypłukanie skarpy przy wylocie rz. Mlecznej w rejonie ul. Szewskiej, które to uszkodzenie zostało niezwłocznie naprawione.

2. Rzeka Rawa:

Rzeka Rawa zagraża wylaniem przede wszystkim na terenach dawnej Huty „Baildon”. Po przerwaniu wału w lipcu 2009 r., od 2010 r. rozpoczęto prace mające na celu wykonanie konserwacji koryta i brzegów rzeki na odcinku od oczyszczalni ścieków „Klimzowiec” do ujścia Leśnego Potoku.

W 2013 r. rozpoczęto prace przygotowawcze do realizacji IV etapu prac konserwacyjnych na Rawie dla odcinka od mostu w ul. Brackiej do wlotu części zakrytej Rawy przy ul. Sokolskiej – długość 2008 mb – sporządzono dokumentację geodezyjno-inwentaryzacyjną drzewostanu na Rawie w oparciu o operat inwentaryzacji drzew i krzewów i podkłady map sytuacyjno-ewidencyjnych oraz złożono wniosek o wydanie zezwolenia na wycinkę drzew i krzewów, który – z powodu przekazania go przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze do rozpatrzenia przez miasto Chorzów – nie został jeszcze ostatecznie rozpatrzony.

W związku z powyższym zaplanowana na 2013 r. I część IV etapu prac – tj. wycinka drzew i krzewów na odcinku od ul. Brackiej do ul. Sokolskiej przewidziana jest do wykonania w 2014 r.

3. Pozostałe działania na ciekach:

W 2013 r. miasto przeznaczyło 300.000,00 zł na działania związane z wykonaniem utrzymania i konserwacji najbardziej zagrożonych odcinków rzek w granicach administracyjnych (bez rzeki Rawy). Z tych środków wykonano prace konserwacyjne na łącznej długości 15100 mb cieków w Katowicach za kwotę 291.886,75 zł, w tym:

- 1) Mleczna – 9900 mb, tj. 7300 mb (cały odcinek rzeki w granicach miasta) oraz dodatkowo ponowna konserwacja newralgicznego odcinka 2600 mb w rejonie ul. Grota-Roweckiego (od przepustu kolejowego w Podlesiu do przepustu kolejowego w Piotrowicach);
- 2) Mleczna – naprawa wypłukanej skarpy na długości ok. 50 m;

3) Ślepiotka – 3700 mb;

4) Kokociniec – 1500 mb (cały odcinek rzeki w granicach miasta).

Ponadto w 2013 r. administrator większości cieków na terenie Katowic – Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach w ramach posiadanych środków własnych zlecił kosztem 60.579,28 zł wykonanie prac konserwacyjnych na łącznej długości 4150 mb następujących ciekach:

1) Bolina Główna – 2400 mb;

2) Bolina Południowa I – 1400 mb;

3) Bolina Południowa II – 350 mb (cały odcinek w granicach miasta).

Łącznie wykonano prace konserwacyjne na długości 19300 mb rzek w Katowicach.

Dodatkowo ŚZMiUW zlecił wykonanie prac konserwacyjnych na wałach rzeki Mlecznej na łącznej długości 2870 mb w ramach szerszej konserwacji wałów tej rzeki na terenie Bierunia, Tychów i Katowic.

4. Rowy:

Za prawidłowe odprowadzanie wód opadowych są odpowiedzialne nie tylko rzeki przepływające przez Katowice, lecz również szereg rowów melioracyjnych i odwadniających. W 2013 r. miasto przeznaczyło kwotę 300.000,00 zł na wykonanie prac konserwacyjnych na rowach. W okresie tym zrealizowano prace związane z konserwacją i utrzymaniem rowów na łącznym odcinku 6579 mb rowów za kwotę 299.998,76 zł.

II. Lokalne podtopienia:

W 2013 r. na terenie miasta Katowice nie wystąpiły żadne większe podtopienia terenów.

III. Magazyn przeciwpowodziowy:

W 2013 r. nie zakupiono nowego sprzętu do magazynu przeciwpowodziowego miasta Katowice.

Stan zasobów magazynów przeciwpowodziowych – miejskiego i Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej ilustruje poniższa tabela.

Lp.	Rodzaj sprzętu	Ilość sprzętu w		
		Magazyn przeciwpowodziowy własny	Pozostałe jednostki (magazyny OC, jednostki OSP, PSP i inne)	Razem
1	2	3	4	5 (3+4)
	Agregaty prądotwórcze przewoźne: - do 5 kW	0	24	24
	- od 5 do 10 kW	0	4	4
	- od 10 do 20 kW	0	1	1
	- od 20 do 100 kW	0	0	0
	Łodzie wiosłowe	0	0	0
	Łodzie motorowe	0	1	1
	Pontony	0	3	3
	Piły (pilarki) spalinowe	0	51	51
	Pompy (do wody i szlamu) elektryczne - o napięciu 220V	0	0	0
	- o napięciu 380V	0	0	0
	Pompy do wody czystej spalinowe - z silnikiem benzynowym	0	2	2
	- z silnikiem Diesla	0	0	0

	Pompy do szlamu spalinowe - z silnikiem benzynowym	0	23	23
	- z silnikiem Diesla	2	3	5
	Nagrzewnice powietrza	0	5	5
	Zapory przeciwpowodziowe [m]	0	0	0
	Geowłóknina [m ²]	0	0	0
	Worki	0	0	0
	Osuszacze pomieszczeń łącznie:	0	0	0
	- w tym duże	0	0	0
	- w tym małe	0	0	0

IV. Podsumowanie:

Systematyczne i regularne prace konserwacyjne na ciekach i rowach po raz kolejny udowodniły, że niewielkim nakładem środków można zminimalizować ewentualne negatywne skutki zwiększonych opadów.

Mając na uwadze powyższe szczegółowe informacje należy pozytywnie ocenić przedsięwzięte zarówno przez Urząd Miasta Katowice, jak i Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych działania mające na celu zabezpieczenie przeciwpowodziowe miasta Katowice.

Informacja o stanie bezpieczeństwa przeciwpożarowego miasta Katowice w roku 2013

W roku 2013 na terenie Miasta Katowice strażacy interweniowali w 2948 zdarzeniach, z których 1123 to pożary, 1427 to miejscowe zagrożenia a 398 to alarmy fałszywe. Najpoważniejsze zdarzenia to:

- 10 stycznia 2013 roku: pożar średni chemikaliów na terenie zakładu Eko Harpoon przy ul. Woźniaka
- 17 kwietnia 2013 roku: pożar bardzo duży na terenie zakładu przemysłowego przy ul. Porcelanowej
- 28 października 2013 roku: zagrożenie tlenkiem węgla w budynku przy ul. Rysiej 3 - w wyniku zagrożenia poszkodowanych zostało 9 dzieci.

I. Ocena stanu bezpieczeństwa na terenie miasta**1. Budynki wielorodzinne mieszkalne:**

Statystykę interwencji w budynkach mieszkalnych zawiera poniższa tabela.

Rodzaj budynków mieszkalnych	Ilość interwencji Straży Pożarnej			
	Pożary	Miejsce zagrożenia	Alarmy fałszywe	Razem
Budynki jednorodzinne	28	26		54
Budynki wielorodzinne niskie i średniowysokie	192	442		634
Budynki wielorodzinne wysokie i wysokościowe	50	110		160

W budynkach mieszkalnych w roku 2013 przeprowadzono 14 czynności kontrolno-rozpoznawczych, głównie z wniosków obywateli.

W przypadku prowadzonych działań ratowniczych w budynkach wielorodzinnych, zwłaszcza w godzinach popołudniowych, wieczornych i nocnych utrudnieniem dla jednostek straży pożarnej są samochody osobowe parkujące na placach i drogach pożarowych.

Podejmowane działania zmierzające do egzekwowania zakazu parkowania samochodów w tych miejscach nie przynoszą zamierzonych efektów. Odpowiednie znaki informacyjne są nagminnie lekceważone i w związku z tym skorzystanie z tych dróg przez ciężkie samochody ratownicze jest w znacznym stopniu utrudnione, a czasami wręcz niemożliwe. Takie zachowanie mieszkańców jest wynikiem z jednej strony braku odpowiedniej liczby miejsc parkingowych, zwłaszcza na dużych osiedlach, wyodrębnionych w taki sposób, by nie kolidowałyby z dojazdami pożarowymi do budynków mieszkalnych, a drugiej — braku świadomości skutków takiego działania.

Należy zwrócić uwagę także na to, że niezależnie od istniejących warunków technicznych i budowlanych do obniżenia poziomu bezpieczeństwa pożarowego budynków mieszkalnych w znacznym stopniu przyczyniają się nagminne przypadki celowej dewastacji i kradzieży elementów instalacji hydrantowych, suchych pionów, instalacji elektrycznej, a nawet drzwi przeciwpożarowych i urządzeń oddymiających.

2. Infrastruktura techniczna

Istotnym zagrożeniem występującym w infrastrukturze komunalnej miasta jest zagrożenie wybuchowe wynikające z rozbudowanej, ale wyeksploatowanej i narażonej na szkody górnicze sieci gazowej. Na możliwość rozszczelnienia (awarii) mają duży wpływ tzw. tąpnięcia górnicze, działanie prądów błądzących, silne zakwaszenie gleby itp. Wydobywający się na skutek tego typu awarii gaz może się zapalić lub przy niesprzyjających warunkach powstawania stężeń wybuchowych doprowadzić do eksplozji, szczególnie groźnych w zwartej zabudowie miejskiej. W instalację gazową wyposażonych jest na terenie miasta około 80% mieszkań.

3. Budynki użyteczności publicznej

Rodzaj budynków	Ilość interwencji Straży Pożarnej
-----------------	-----------------------------------

	Pożary	Miejsc. zagrożenia	Alarmy fałszywe	Razem
Hotele, internaty itp.	4	1		5
Centra handlowe	5	6		11
Sale widowiskowe	2	20		22
Instytucje kultury		2		2
Obiekty sportowe				

W tych budynkach w roku w roku 2013 przeprowadzono 57 kontroli. Stwierdzono 39 nieprawidłowości. W obiektach użyteczności publicznej widoczna jest wolna, ale stała tendencja poprawy poziomu bezpieczeństwa pożarowego.

4. Budynki służby zdrowia

Odrębną grupę obiektów w aglomeracji miejskiej cechującą się specyficznymi zagrożeniami stanowią budynki służby zdrowia. Łącznie w placówkach tych znajduje się około 20 obiektów szpitalnych, posiadających od jednego do nawet kilku budynków. Obiekty te są bardzo zróżnicowane zarówno pod względem wielkości, wysokości, jak i okresu, w którym powstały, oraz wynikającego z tego stanu technicznego. Obok budynków z początku wieku jak na przykład Szpital Kliniczny przy ul. Francuskiej 24, występują obiekty dużo młodsze jak np. Centralny Szpital Kliniczny Śląskiego Uniwersytetu Medycznego przy ul. Medyków 16, czy Centrum Zdrowia Dziecka i Matki przy ul. Medyków 14. Należy zaznaczyć, że większość spośród wspomnianej liczby budynków szpitalnych nie spełnia wymagań w zakresie zabezpieczeń przeciwpożarowych, dając nawet podstawę do określenia występowania w nich stanu zagrożenia życia ludzi w nich przebywających. Do obiektów służby zdrowia, których stan zabezpieczeń przeciwpożarowych budzi najpoważniejsze wątpliwości należy Górnośląskie

Centrum Medyczne przy ul. Ziołowej 45-47 oraz Centralny Szpital Kliniczny Śląskiego Uniwersytetu Medycznego przy ul. Medyków 16.

5. Obiekty przemysłowe

Na terenie miasta Katowice brak jest zakładów klasyfikowanych do grupy zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

6. Lasy

Nadleśnictwo Katowice obejmujące swoim zasięgiem obszar większy niż granice administracyjne miasta, należy do pierwszej kategorii zagrożenia pożarowego – zagrożenie duże. Na duże zagrożenie pożarowe lasów Nadleśnictwa składają się dwa główne czynniki: znaczna degradacja leśnych siedlisk oraz silna penetracja obszarów leśnych przez ludzi.

Na terenie obszarów leśnych w roku 2013 wystąpiły 2 pożary. W wyniku pożarów spaleniem uległo 0,35 ha lasów.

7. Monitoring pożarowy

Wszystkie spośród wyznaczonych obowiązującymi przepisami obiektów na terenie miasta Katowice, połączone są ze Stanowiskiem Kierowania PSP w Miejskim Centrum Ratownictwa. **Łącznie na terenie Katowic Straż Pożarna monitoruje aktualnie 175 obiektów wyposażonych w instalacje sygnalizacyjno-alarmowe pożaru.**

II. Charakterystyka działań operacyjnych w roku 2013

W pożarach śmierć poniosły 4 osoby, a 59 zostało rannych.

Biorąc pod uwagę ilość interwencji w ujęciu wieloletnim należy zauważyć wysoką liczbę podejmowanych działań w grupach zdarzeń związanych z tzw. miejscowymi zagrożeniami. Duża liczba tego typu zdarzeń związana jest przede wszystkim z interwencjami przy wypadkach drogowych, zagrożeniach chemicznych, występujących anomaliach pogodowych.

W mieście Katowice zwalczaniem pożarów zajmują się 3 Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej oraz 5 Ochotniczych Straży Pożarnych.

Wszelkie zgłoszenia o zagrożeniu pożarowym wpływają do **Miejskiego Centrum Ratownictwa**, które dysponuje odpowiednie siły i środki do miejsca zdarzenia utrzymując z nimi bieżącą łączność radiową.

1. Przygotowanie Państwowej Straży Pożarnej do działań

W Komendzie Miejskiej służbę pełni 234 strażaków i 4 osoby na stanowiskach cywilnych (2 na stanowiskach Korpusu Służby Cywilnej, 2 na stanowiskach pomocniczych). W systemie codziennym służbę pełni 25 osób, zaś w systemie zmianowym 209 strażaków. Pracownicy cywilni pracują w systemie codziennym.

W liczbie 234 strażaków – 11 to kobiety. 5 pełni służbę w systemie codziennym, a 6 w systemie zmianowym. Na stanowiskach cywilnych zatrudnione są 4 kobiety.

W systemie zmianowym służbę pełni 25 oficerów, 37 aspirantów, 97 podoficerów oraz 50 szeregowych. Zwrócić uwagę należy na fakt, że w ostatnich latach utrzymuje się wysoka liczba strażaków w korpusie szeregowych, a maleje ilość podoficerów. Proces ten jest efektem przechodzenia wykwalifikowanych i doświadczonych strażaków na emerytury oraz ograniczania miejsc na kursach podoficerskich. Oznacza to także, że co 4 strażak w systemie zmianowym pełni służbę krócej niż 5 lat. Równocześnie stale wzrasta poziom wykształcenia ogólnego strażaków. Na koniec 2013 r. jedynie 2 strażaków posiadało wykształcenie zawodowe, natomiast wykształcenie wyższe – 74.

2. Wyposażenie Komendy Miejskiej PSP w sprzęt ratowniczy

W roku 2013 Komenda dysponowała 24 samochodami gaśniczymi, specjalnymi i operacyjnymi i 95 jednostkami sprzętu silnikowego, np. motopompy, agregatu, piły itp.

Samochody będące na wyposażeniu Komendy wyprodukowane zostały w różnych latach. Pilnej wymiany wymagają samochody, których okres użytkowania w PSP – wg norm upłynął albo upływa do roku 2014 i 2015. Są to: samochody operacyjne -2 Nissany Terran II, samochód kwatermistrzowski – Lublin, średni samochód gaśniczy – Renault, lekki samochód ratownictwa technicznego – Mercedes Puch, średni samochód ratownictwa technicznego – Steyer. Ten ostatni w I kwartale bieżącego roku przekazany został do dyspozycji Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP, natomiast Komenda otrzymała ciężki samochód ratownictwa technicznego. Ponadto Komenda w tym roku otrzymała także ciężki samochód kontenerowy.

3. Przygotowania Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu miasta do działań

Na terenie miasta Katowice Ochotnicze Straże Pożarne działają w następujących dzielnicach: Dąbrówka Mała, Kostuchna, Podlesie, Szopienice i Zarzecze.

Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej z Dąbrówki Małej i Kostuchny włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Ochotnicze Straże Pożarne w Katowicach w 2013 r. uczestniczyły w 427 zdarzeniach, w tym w gaszeniu pożarów – 254 razy, likwidacji miejscowych zagrożeń – 165 razy i alarmach fałszywych – 8 razy.

Każda z Ochotniczych Straży Pożarnych wyposażona jest w co najmniej dwa samochody (ciężkie, średnie lub lekkie) oraz piły do drzewa, piły do betonu i stali, aparaty powietrzne, sprzęt ratownictwa medycznego.

Członkowie OSP posiadają wszystkie niezbędne szkolenia uprawniające ich do udziału w działaniach ratowniczych.

III. Podsumowanie

Biorąc pod uwagę zarówno przedstawione szczegółowe informacje, jak i faktyczne działania oraz odczucia mieszkańców należy stwierdzić, iż Państwowa Straż Pożarna jest bardzo dobrze przygotowana do prowadzenia działań ratowniczych, w związku z czym stan bezpieczeństwa przeciwpożarowego miasta Katowice należy ocenić pozytywnie.